

Податкові системи федеративних держав

План

- 1. Податкова система США
- 2. Податкова система Канади
- 3. Податкова система ФРН
- 4. Податкова система Швейцарії

Рейтинг Paying Taxes-2016

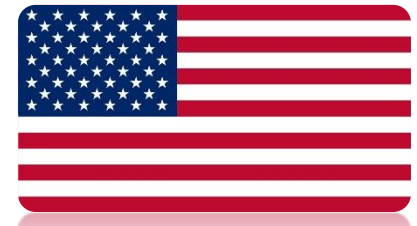
Всесвітній банк спільно з аудиторською компанією PriceWaterhouseCoopers щорічно проводять аналіз податкових систем економік різних країн.

Економіка	Рейтинг в цілому (простота податкової системи)	Загальна податкова ставка (податкове навантаження)	Час на податкові й облік	Кількість платежів
Україна	107	52.2	350	5
США	53	43.9	175	11
Канада	9	21.1	131	8
ФРН	72	48.8	218	9

США

Особливості податкової системи

штати володіють значними правами і можливостями регіонального управління.

принцип паралельного використання основних видів податків (податкових баз).

основним джерелом федеральних податкових норм служить Кодекс внутрішніх доходів США (Internal Revenue Code).

контроль за сплатою податків на рівні федерації здійснюється Службою внутрішніх доходів (Internal Revenue Service-IRS), яка підпорядковується Федеральному казначейству США).

ліберальна спрямованість державної політики (тобто по можливості мінімальне втручання держави в економіку) визначає низьке податкове навантаження в США в порівнянні з іншими розвиненими країнами.

Середній рівень податкового навантаження впродовж останніх 46 років в США склав 26,5%. Максимальне значення (29,5%) було досягнуто у 2000 р., а мінімальне (близько 24%) - в 2009 р. При цьому помітні сильні коливання рівня податкового навантаження - з різкими злетами і падіннями даного показника.

США

Федеральні податки

МИТА

індивідуальний прибутковий податок;

податок на прибуток корпорацій;

соціальні податки;

акцизи;

податок з спадків і дарувань і деякі інші податки.

також стягуються на федеральному рівні.

Сплачують:

- громадяни США;
- особи, які не є громадянами США, але визнаються податковими резидентами США;
- а також особи, що не є резидентами США.

Об'єктом оподаткування прибутковим податком є особистий дохід, який поділяється на такі види:

- валовий прибуток (gross income);	- очищений валовий дохід (adjusted gross income);	оподатковуваний дохід (taxable income).
<p>До валового доходу належать весь дохід, отриманий фізичною особою, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - заробітна плата, гонорари, комісійні винагороди, бонуси і тому подібні виплати; - валовий дохід від підприємницької діяльності; - дохід від майна; проценти, рентні платежі, роялті, дивіденди, виплати за договорами накопичувального страхування тощо; - пенсії; <p>дохід, що розподіляється між учасниками партнерства і т. д.</p>	<p>Очищений дохід - це валовий дохід мінус певні відрахування. Необхідність розрахунку очищеного доходу обумовлена визначенням граничної величини різних вирахувань, критеріїв на право застосування певних преференцій і т. п.</p> <p>До відрахуванню для цілей розрахунку очищеного валового доходу належать:</p> <ul style="list-style-type: none"> - внески на пенсійне страхування (індивідуальні пенсійні плани - Individual Retirement Arrangements (IRA)) в межах встановлених лімітів; - ділові витрати - витрати, пов'язані з отриманням доходу (наприклад, спецодяг, транспортні витрати, книги тощо); - допустимі збитки від продажу власності або обміну; - різні допустимі вирахування з доходів, отриманих у вигляді дивідендів, відсотків, роялті, пенсій і т. п. 	<p>Оподатковуваний дохід виходить коригуванням очищеного доходу на постійні (itemized) або стандартні вирахування (standard deduction).</p>

США

Соціальні податки

Включають податки на заробітну плату і робочу силу (*payroll taxes*)

на федеральному рівні –
податок на соціальне страхування
(**Social Security tax**), або Загальна
федеральна програма (ЗФП)

податок за програмою "Медікер"
(**Medicare tax**)

страхування
по старості

страхування
по втраті
годувальника

страхування
по
інвалідності

фінансує

Фонд медичного
фінансування

фінансує

Пенсійний
фонд

фінансує

Фонд по
інвалідності

Ставки податків
станом на 2011 рік

	Роботодавець	Працівник	Самозайнятий
Соціальний податок	6,2 %	4,2% (6,2% для заробітної плати понад 106 800 дол. у рік)	10,4%
Податок за програмою "Медікер"	1,45%	1,45%	2,9%
Загальна ставка	7,65 %	5,64%	13,3%

У США використовується **єдина система оподаткування наслідувань і дарувань**, яка застосовується до накопиченої вартості всього майна, переданого особою протягом життя і до моменту його смерті.

Особливості наслідування

Оподатковується вартість майна, яким володіє особа на момент смерті. **Обов'язок сплати податку виникає** саме в момент смерті власника, а не у зв'язку з набуттям права спадкування.

Податок, як правило, **виплачується за рахунок** спадкового майна.

Податок, як правило, **виплачується за рахунок** спадкового майна.

Оподатковується **все майно**, яким володіють податкові резиденти, незалежно від його місцезнаходження. Податок з нерезидентів стягується в тому випадку, якщо майно знаходиться в США або визнається майном від джерел в США (наприклад, акції і облигації американських компаній, облигації Уряду США тощо).

Майно, що підлягає оподаткуванню, оцінюється за ринковою вартістю.

З валової вартості майна можна зробити наступні висновки, пов'язані з цим майном:

- витрати і збитки;
- заставні та заборгованості;
- певні види податків, що стягуються в громадських, благодійних або релігійних цілях;
- майно, заповідане благодійним установам.

Особливості дарування

Повністю віднімається вартість майна, заповіданого дружині, але з окремими застереженнями в тому випадку, якщо чоловік не є громадянином США.

Платником податку є дарувальник, визнається податковим резидентом США (визначається у відповідності з принципом постійне місце проживання). При цьому під оподаткування підпадає будь-яке обкладається майно незалежно від його місцезнаходження.

Нерезиденти сплачують податок у тому випадку, якщо передане ними майно знаходиться на території США.

Від оподаткування звільняються дарування на суму, що не перевищує встановленого ліміту. Це звільнення застосовується до загальної вартості дарувань на одного обдаровуваного за рік.

З **оподаткованої бази віднімається** вартість майна, подарованого подружжю. У тому випадку, якщо чоловік не є громадянином або резидентом США, вартість майна вираховується в межах встановленого ліміту.

Не оподатковуються пожертви благодійним і релігійним організаціям, а також політичним партіям (у межах встановлених обмежень).

В кожному штаті є своя **власна податкова система** (паралельно з федеральною). Частина податків кореспондує з федеральною складовою податковою системи (прибуткові податки), частина - утворює самостійний рівень оподаткування.

Нормотворчість штатів обмежена двома положеннями Конституції країни:

- 1) штати не мають права вводити податки на зовнішню торгівлю і зовнішньоекономічні операції (це виняткова прерогатива федерації).
- 2) обмеження, що вимагає, щоб податки, введені якимось штатом, діяли тільки в межах юрисдикції цього штату.

Влади штатів і місцевих утворень (округів, муніципалітетів тощо) також користуються своїм правом встановлення податку на прибуток корпорацій. Практично у всіх штатах та деяких муніципальних утвореннях в тому чи іншому вигляді діє податок на прибуток.

Підходи до побудови прибуткових податків штатів:

1. На рівні штату встановлюються ставки прибуткового податку від бази щодо федерального прибуткового податку у вигляді очищеного доходу (Арізона, Каліфорнія, Коннектикут, Делавер, Нью-Йорк тощо).
2. За основу податкової бази, виходячи з якої розраховується прибутковий податок штату, береться федеральний оподатковуваний дохід (Колорадо, Гаваї, Міннесота і т. д.).
3. Податок обчислюється пропорційно федеральним податковим зобов'язанням (Північна Дакота, Вермонт).
4. Прибутковим податком штату оподатковуються тільки деякі види відсотків і дивідендів (Нью-Гемпшир, Теннесі).
5. Прибутковий податок будується повністю самостійно (без будь-яких перетинів з федеральними нормами про прибутковий податок). Такий порядок діє в штатах Алабама, Арканзас, Міссісіпі і т. д.;
6. На рівні штату прибутковий податок не справляється (Аляска, Флорида, Невада, Південна Дакота, Техас, Вашингтон, Вайомінг).

Особливості податкової системи

Податкова політика здійснюється на трьох рівнях:

- 1) федеральному** (48 % державних доходів),
- 2) провінційному** (42% державних доходів),
- 3) місцевому** (10% державних доходів).

Основною законодавчою базою податкової політики в Канаді є Закон "Про податок на прибуток" (регулює стягнення прибуткового податку та податку на прибуток), **а також Закон "Про страхування по безробіттю"**.

Збиранням податків займається **Міністерство національного доходу** (проте деяким провінціям надано виняткове право на збирання прибуткового податку та податку на прибуток).

Податкова стратегія Канади розробляється **Міністерством фінансів**, у складі якого є відділ бюджетної політики та економічного аналізу. Її принципи затверджуються Палатою громад.

Податкова система Канади в значній мірі базується на **паралельному використанні податкових баз**. І федерація, і провінції мають право вводити однотипні податки на одну і ту ж податкову базу.

Так, у Канаді існує федеральний індивідуальний прибутковий податок і індивідуальний прибутковий податок провінцій. Однак на відміну від США з цієї паралельної схеми **практично виключені місцеві органи влади**, які фактично використовують тільки податки на нерухомість і на бізнес).

Федеральні податки

Індивідуальний прибутковий податок

Податок на прибуток корпорацій

Податок на додану вартість

Акцизні податки й акцизні збори

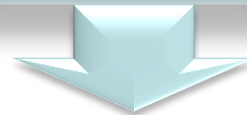
Внески і відрахування на соціальне страхування

Податок на капітал фінансових інститутів

Митні збори

Роялті

Податки провінцій

Індивідуальний прибутковий податок

Податок на прибуток корпорацій

Податок з продажів, гармонізований податок з продажів

Податки на тютюн і мінеральне паливо

Внески на медичне страхування, податки на фонд заробітної плати

Податки на капітал компаній

Роялті

Податки на розваги

Податки на страхові премії

Податки на перехід власності

Місцеві податки

Податок на нерухомість

Податок на бізнес

Податок на додану вартість (податок на товари і послуги - Goods and Service Tax або GST)

Виробництво і поставка (реалізація) більшості товарів і послуг у Канаді підлягають обкладанню цим податком.
Розрізняють з точки зору оподаткування такі категорії товарів і послуг:

це податок, який вводитьься на всі види товарів при їх продажу на кожній стадії переробки, починаючи від видобутку корисних копалин і закінчуючи випуском кінцевої продукції

на кожній стадії платникам податку дозволяється зменшувати суму податку, що підлягає сплаті до бюджету, на суму податку, яка була ними сплачена при придбанні сировини, матеріалів, комплектуючих і т. д.

Виробництво і поставка (реалізація) більшості товарів і послуг у Канаді підлягають обкладанню цим податком.

оподатковувані за основною ставкою (5%)

оподатковуються за нульовою ставкою (0%)

товари і послуги, не підлягають оподаткуванню

операції

основні категорії товарів

групи товарів і послуг

групи товарів і послуг

- реалізація одягу та взуття
- реалізація різних напоїв і цукерок
- реалізація виробленої промислової продукції, нерухомості та новозбудованих будівель для житла
- послуги з ремонту автомобілів, житла та ін.
- перукарські послуги
- юридичні та бухгалтерські послуги
- реалізація торгових марок, патентів тощо

- товари виробничого і технічного призначення
- споживчі товари

- реалізація основних продовольчих товарів (товарів першої необхідності - молоко, хліб, овочі)
- реалізація сільськогосподарської продукції (пшениця, зерно, необроблена вовна, неперероблені тютюн тощо)
- реалізація більшості продуктів тваринництва і рибопродуктів для споживання людьми
- продаж лікарських засобів за рецептами, реалізація медичного обладнання (наприклад, слухових апаратів) та ін
- реалізація товарів і послуг на експорт та деякі інші види товарів і послуг

- велика частина медичних, оздоровчих та стоматологічних послуг, наданих ліцензованими спеціалістами в медичних цілях; продаж раніше використовувалися житлових приміщень (не нового житла)
- плата за найм житлових приміщень на тривалий термін (більше одного місяця)
- послуги з догляду за дітьми віком до 14 років; юридичні послуги (юридична допомога)
- більша частина послуг в галузі освіти, результатом надання яких є отримання дипломів або сертифікатів
- уроки музики і деякі інші види аналогічних послуг
- більшість послуг, що надаються фінансовими інститутами (різні позики, випуск заставних та ін)
- випуск і реалізація страхових полісів, здійснювані страховими компаніями, страховими агентами або брокерами
- велика частина послуг, що надаються благодійними організаціями, некомерційними (неприбутковими) інститутами, державою або організаціями, націленими на надання громадських послуг (наприклад, стандартні послуги у сфері житлового і комунального господарства), а також деякі інші види послуг

Платником податку є фізичні особи, які проживають на території країни більше 183 днів у календарному році (податкові резиденти) з усіх доходів, отриманих у країні і за кордоном, а також нерезиденти (з доходів, що походять з території країни).

Інші доходи, що формують базу оподаткування прибутковим податком,

різні пенсії,
допомоги по безробіттю

Категорії доходів, які мають бути продекларовані їх одержувачами, але в оподатковуваний дохід не включаються

компенсаційні виплати (наприклад, допомога по нещасним випадкам) робочим згідно із затвердженими державою схемами компенсацій і допомоги,

окремі види соціальної допомоги по бідності (надаються з урахуванням рівня доходів сімей і потреб).

Доходи, одержувані фізичними особами, які не включаються в сукупний обсяг доходів, що підлягають оподаткуванню

лотерейні виграші (за якими стягується окремий податок)

специфічні види періодичних доходів, наприклад пенсії по інвалідності для військовослужбовців.

Оподатковуються такі основні категорії доходів фізичних осіб - резидентів Канади:

- доходи від зайнятості за наймом (заробітна плата, премії, комісійні винагороди та інші форми доходів, що виплачуються роботодавцем у зв'язку із здійсненням трудових обов'язків). У цю категорію включаються і такі види доходів, як стипендії;

- доходи від ведення бізнесу (від індивідуальної діяльності або самозайнятості, доходи від некорпоративного бізнесу);

- доходи від власності або інвестиційні доходи (процентні доходи і ін);

- доходи від приросту вартості капітальних активів;

- соціальні доходи (пенсії, в тому числі по старості, інші види соціальних трансфертів);

- доходи, отримані у вигляді спадщини та при даруванні;

- інші доходи.

Загальна сума отриманих платником податку доходів формує

валовий дохід платника податків

Ставки індивідуального прибуткового податку (2011)

Оподатковуваний дохід, дол.	Податкова ставка
Менше 41 544	15%
Більше 41 544, але менш як 83 088	6232 дол. плюс 22% з суми, що перевищує 41 544 дол.
Понад 83 088, але менше 128 800	15 371 дол. плюс 26% з суми, що перевищує 83 088 дол.
Понад 128 800	27 256 дол. плюс 29% з суми, що перевищує 128 800 дол.

Альтернативний мінімальний податок (Alternative minimum tax)

Являє собою певну страховку для федерального уряду проти надмірної мінімізації податкового платежу.

Платники податків - особи, які мали певні види доходів і застосовували при розрахунку основного податку встановлені законом вирахування і знижки:

отримання доходів від приросту вартості капітальних активів (фактично доходи від реалізації цінних паперів),	наявність збитків від участі в партнерстві з обмеженою відповідальністю,	збитків, пов'язаних із зростанням витрат на орендовану нерухомість,	декларування збитків від деяких інших видів діяльності.
--	--	---	---

Також необхідно розраховувати альтернативний податок:

якщо платник податків здійснює внески на потреби політичних партій,	виставляє до заліку податок, утриманий при виплаті дивідендів,	а також виставляє до заліку податок, сплачений з доходів, отриманих за кордоном	в деяких інших випадках.
---	--	---	--------------------------

Федеральний альтернативний мінімальний податок являє собою різницю між обчисленим таким чином податком і сумою деяких некомпенсуючих податкових кредитів (на індивідуального платника податків, на благодійні цілі, на освіту, по інвалідності, допомоги по безробіттю і на відрахування в Пенсійний план Канади).

Альтернативний податок фактично є частиною індивідуального прибуткового податку.

Сплата індивідуального прибуткового податку здійснюється деклараційним методом (основний) і у джерела (авансові платежі). Податкові резиденти Канади зобов'язані подавати податкову декларацію за місцем проживання до 30 квітня року, наступного за звітним.

Податок на прибуток корпорацій (Corporation Income Tax)

Роль податку на прибуток корпорацій у формуванні доходів федерального бюджету відносно невелика і становить близько 7%. Це істотно менше частки індивідуального прибуткового податку, за рахунок якого формується понад половину податкових доходів федерального бюджету.

Під обкладання даним податком підпадають тільки доходи корпорацій, а прибуток, отриманий некорпоративним бізнесом (приватними підприємствами, що не мають статусу корпорації), підлягає оподаткуванню відповідно до законодавства про індивідуальний прибутковий податок. До розряду підприємств некорпоративного бізнесу належать:

партнерства та приватні володіння (приватні підприємства);	індивідуальна діяльність з надання професійних послуг (медична та адвокатська практика, аудиторські послуги та ін);	фермерство, рибальство і т. д.
--	---	--------------------------------

2 моделі побудови

реалізація Угоди про збір податків (Tax Collection Agreement)

Всі провінції відмовляються від значної частини своїх прав щодо встановлення цього податку на користь федерації в обмін на безкоштовний збір цього податку в їх інтересах федеральними податковими інституціями.

Особлива система провінцій Квебека і Альберти, які не беруть участь в цій угоді

Ця провінція цілком і повністю самостійно адмініструє прибутковий податок, тобто самостійно встановлює податкову базу (яка може бути не пов'язана з федеральною податковою базою), податкові ставки та інтервали прогресії; самостійно, не використовуючи федеральну податкову службу, збирає цей податок у своїх власних інтересах.

Провінційні податки на прибуток корпорацій

реалізація Угоди про збір податків (Tax Collection Agreement)

Застосовуються дві ставки - федеральна та провінційна. В рамках першої моделі платник податків заповнює єдину податкову форму і взаємодіє тільки з однією податковою службою - федеральною.

2 моделі побудови

Особлива система провінцій Квебека і Альберти, які не беруть участь в цій угоді

Паралельне існування двох формально незалежних податків на прибуток корпорацій - федерального і провінційного. Платник в цьому випадку заповнює дві податкові форми і повинен взаємодіяти з двома податковими службами.

Як і при оподаткуванні федеральним податком, тут виділяються наступні основні категорії ставок:

знижена (застосовується в основному для малого бізнесу);

висока (або основна);

спеціальні ставки для підприємств виробничих і переробних галузей (у деяких провінціях).

Провінційні податки на капітал

В провінціях Онтаріо, Квебеку, Британської Колумбії, Манітобі та Саскчеване податки на капітал адресовані практично всім корпораціям, то в інших провінціях під обкладання цими податками підпадають тільки банки і деякі категорії фінансових інститутів.

Ставки податків коливаються в інтервалі від 0,2 до 8% залежно від провінції та типу компанії.

Податки на валові страхові премії

Пов'язані з здійсненням страхового бізнесу на території провінцій

Ставки цих податків варіюються від 0,33% страхових премій при страхуванні від пожеж в провінції Альберта до 4% в провінції Ньюфаундленд при страхуванні від нещасних випадків і хвороби.

Діють у багатьох провінціях

- у **Квебеку** ставка такого податку становить 3,75% (податок стягується з роботодавця);
- в **Онтаріо** ці ставки диференційовані залежно від сум виплаченого доходу і варіюються від 0,98% з сум, що не перевищують 200 тис. дол. у рік, до 1,95% з сум понад 400 000 дол.
- **Манітоба** використовує аналогічний податок за максимальною ставкою 2,25%, причому його ставки також диференційовані залежно від сум виплачених доходів. Цей податок був введений провінцією Манітоба для фінансування системи охорони здоров'я та освіти. Аналогічні податки застосовуються і в інших провінціях.

Провінційні податки на тютюнові вироби і моторне паливо

Вводяться на цигарки, сигари і тютюн, а також на різні категорії палива. Як і у випадку з федеральними акцизними податками, ставки провінційних податків встановлюються або як специфічні, або як адвалерні, та суми цих податків включаються в базу обкладання провінційними податками з продажів.

Роялті

Більша частина корисних копалин в Канаді розробляється на землях, що перебувають у державній власності - власності провінцій (за оцінками, близько 80%, хоча по різних провінціях ця частка варіюється). При тому, що земля знаходиться в державній власності, розробка корисних копалин зазвичай ведеться приватними компаніями, приватним капіталом. Приватні компанії набувають права на розробку та експлуатацію відповідних мінерально-сировинних ресурсів. При придбанні цих прав істотним їх умовою є резервування частини видобутих ресурсів як роялті для власника природних ресурсів - для держави (в особі провінції, наприклад).

Ця частина (роялті) іноді **може поставлятися безпосередньо власнику ресурсів, а іноді може продаватися виробником в інтересах власника**. У цьому випадку виробник виступає свого роду агентом уряду по реалізації належить уряду частини видобутих корисних копалин.

Кожна з провінцій Канади має можливість побудувати власну модель оподаткування або вилучення роялті.

Як правило, в залежності від обсягу видобутку має місце встановлення певного коридору значень роялті, що визначає мінімальну і максимальну ставку. Конкретні ж значення ставки в рамках цього коридору значень залежать від ціни, що складається на ринку. Ця процедура встановлення роялті має місце як нафти, так і по природному газу, тобто за тими видами сировинних ресурсів, ціни на які найбільш рухливі.

Суттєвою особливістю роялті є можливість застосування різних знижок при обчисленні тієї суми, яка підлягає сплаті до бюджету у відповідному податковому періоді. Перелік цих знижок і відрахувань істотно варіюється по провінціях. При розрахунку належної до сплати суми роялті, як правило, вираховуються витрати компаній на деякі категорії геологорозвідувальних робіт, амортизація, деякі транспортні витрати та ін.

Специфіка роялті

являють собою форму реалізації державної власності на корисні копалини

роялті враховують рентну складову у валовому доході, одержувану на різних за якістю ділянках (родовищах)

хоча роялті будуються в цілому з урахуванням диференціації платників за гірничо-геологічними і географічними умовами, вони тим не менш не носять індивідуального характеру

Регулюються провінційним законодавством та істотно розрізняються по провінціях.

Податки на нерухомість

Вони традиційно є основним джерелом податкових доходів муніципалітетів, які у всіх провінціях, крім Острова Принца Едуарда (де податок на нерухомість є податком провінції), являють собою місцеві податки.

Специфіка цих податків

Фактично щорічний перегляд податкових ставок виходячи із загальної суми доходів, необхідної конкретного муніципалітету для формування його доходів.

Таким чином, податки на нерухомість по суті являють собою розподіл витрат існування муніципалітету і виконуваних їм функцій між жителями пропорційно їх багатству, яке, у свою чергу, оцінюється виходячи з вартості їх майна, розташованого на території муніципалітету.

У всіх провінціях базою оподаткування податком на майно виступає

земля	земля та ті об'єкти, які до неї "приєднані" - будівлі. <i>Однак у відношенні таких елементів, як машини та обладнання, які можуть бути "приєднані" до будівель і землі, єдиної думки в провінційних і муніципальних законодавствах не спостерігається.</i>
-------	---

Податки на бізнес

Пов'язані з об'єктами власності, які використовуються в бізнесі. Найбільш часто використовуваною базою для даних податків є вартісна оцінка об'єктів власності, аналогічна оцінками для податків на нерухомість.

Подушні податки

В деяких провінціях.

В провінції Ньюфаундленд в деяких муніципалітетах існує місцевий податок, який може бути віднесений до розряду подушних. Нормативні акти допускають введення своєрідною плати в муніципалітет з жителів старше 18 років, які постійно мешкають на її території, або тимчасово (не менше трьох місяців протягом одного фінансового року), але не є платниками податку на нерухомість у рамках цього муніципалітету.

Це свого роду спосіб закликати до участі у формуванні доходів муніципалітетів громадян, які не мають власності на території, але фактично користуються послугами муніципалітету. Особливу актуальність це має для північних районів, де значна частина населення проживає не весь рік, а лише кілька місяців, наприклад, працюючи за вахтовим методом.

Особливості податкової системи

Велика кількість існуючих податків (понад 50 видів) і висока дисципліна їх платників.

Основною законодавчою базою податкової політики "Про запровадження федеральної програми консолідації" (1993 рік) та "Про гарантування місцезнаходження підприємців" (1994 рік)

Реалізація концепції вертикального та горизонтального вирівнювання становища окремих адміністративних одиниць за допомогою перерозподілу через федеральний бюджет податкових надходжень на користь найбільш бідних територій.

Це є наслідком нерівномірного економічного розвитку територій.

Податкова політика здійснюється на трьох рівнях бюджетів:

Перший рівень - **державний бюджет.**

До цього найвищого рівня відраховується 42 % прибуткового податку з громадян, 50 % з корпорацій, приблизно 25 % на підприємницьку діяльність, частина податку з обороту (вона постійно змінювалась).

Другий рівень становлять **земельні бюджети.**

Сюди відраховується 42 % прибуткового податку з фізичних осіб, 50 % з корпорацій, частина податку на підприємницьку діяльність, з обороту.

Третій рівень - **місцевий бюджет** (бюджет місцевих органів управління).

Складається з 15 % прибуткового податку з фізичних осіб, 50 % податку на підприємницьку діяльність та частини податку з обороту.

Прибутковий податок

Прибутковий податок належить до категорії спільних податків - надходження від нього підлягають розподілу між федеральним бюджетом, бюджетами земель та місцевими бюджетами, причому частка, що зараховується до бюджету федеральних і земельних влади, складає 42,5%, а решта 15% надходять у бюджети муніципальних утворень.

Платниками прибуткового податку є фізичні особи - резиденти ФРН щодо всього отриманого ними доходу і нерезиденти - щодо доходів, отриманих від джерел у ФРН.

Об'єктом оподаткування є сукупний дохід фізичної особи, який включає такі групи надходжень:

- 1) доходи від сільського і лісового господарств;
- 2) доходи від промислового підприємства, від участі в командитному товаристві, у відкритому торговому товаристві;
- 3) доходи від самостійної діяльності представників "вільних" професій у сфері науки, мистецтва, літератури, викладання, а також практикуючих лікарів, адвокатів, інженерів, архітекторів, журналістів, перекладачів тощо;
- 4) заробітна плата і пенсії;
- 5) дохід від капітальних інвестицій;
- 6) доходи від здачі в оренду нерухомого та деяких видів рухомого майна, роялті;
- 7) інші доходи (аліменти, доходи від продажу майна та цінних паперів (якщо проміжок часу між купівлею і продажем менше встановленого законом строку), доходи від випадкового (нерегулярного) посередництва і т. п.).

В силу складності розрахунку податку для платників податків розроблено спеціальні таблиці, також існує електронний онлайн-сервіс - калькулятор податку, доступний на сайті Федеральної податкової служби ФРН.

Податок з податкової бази менш 8004 євро (для самотніх) і 16 008 євро (для подружжя, заповнюють спільну декларацію) не стягується. Понад цей ліміт гранична податкова ставка лінійно зростає з 14 до 24%, поки оподатковуваний дохід не досягне 13 469 євро (26 938 євро для подружжя). Наступний інтервал оподаткування - для оподаткованого доходу до 52 881 євро (105 762 євро для подружжя). Тут гранична податкова ставка лінійно зростає з 24 до 42%. Для оподаткованого доходу до 250 730 євро (501 460 євро для подружжя) ставка є пропорційною на рівні 42%. Для доходів, що перевищують 250 730 євро (501 460 євро для подружжя), гранична податкова ставка становить 45%.

Надходження від податку на прибуток розподіляються в рівній пропорції між федеральним бюджетом і бюджетами земель.

Платники

корпорації (акціонерні товариства, товариства з обмеженою відповідальністю)

деякі форми неінкорпорованих структур, такі як командитні товариства, кооперативи тощо.

Податковим періодом визнається календарний рік (з 1 січня по 31 грудня).

Від сплати корпоративного податку звільнені

німецька федеральна пошта

німецька федеральна залізниця

німецький федеральний банк

профспілки, а також спілки на федеральному рівні, якщо діяльність цих організацій не спрямована на отримання прибутку.

Після реформи 2001 р. **ставка податку на прибуток** стала встановлюватися як єдина на рівні 25%, а з 2008 р. - на рівні 15% (без урахування надбавки солідарності).

Регіональні та місцеві податки

Землі мають право стягувати податок:

- на успадкування та дарування (**Erbschaftsteuer**),
- податок на пиво (**Biersteuer**),
- транспортний податок (**Verkehrssteuern**),
- податок на гральний бізнес (**Spielbankabgabe**) і т. д.

Податок на успадкування та дарування

Регулюється відповідним законом - Erbschaftsteuer und Schenkungsteuergesetz, а доходи від його збору повністю надходять у бюджети земель.

Цим податком **оподатковується** майно, одержане у зв'язку зі вступом особи в права спадкування або в результаті дарування. Також обкладаються безоплатно отримані кошти (пожертви) і кожні 30 років, кошти фондів, бенефіціарами яких є платник податків і члени його сім'ї.

Від сплати податку звільнені

дарування між близькими членами родини, дарування або спадкування предметів особистого і домашнього вжитку (вартість яких не перевищує визначеного ліміту), пожертви благодійним організаціям та релігійним організаціям, що відповідають встановленим вимогам; пожертви політичним партіям і т. д.

Ставка податку прогресивна, і її розмір залежить від ступеня споріднення спадкоємця і спадкодавця, а також від розміру оподаткованого майна. Так, для спадкоємців першої групи (подружжя, діти, батьки, онуки, дідуся і бабусі) - від 7 до 30% в залежності від вартості спадщини. Для спадкоємців третьої групи (не родичів) - від 17 до 50%. Крім цього, при розрахунку оподаткованої бази платник податків має право застосувати дозволені законодавством відрахування (які залежать від сімейного стану платника податків та його класу оподаткування), зменшуючи, таким чином, податкове навантаження.

По суті, являє собою акциз. Хоча повноваженнями щодо встановлення акцизів має федеральна влада, історично склалося, що землі, в яких виробництво пива має давню історію, обкладають виробників податком.

Ставка податку на пиво розраховується в залежності від масової частки сухих речовин початкового сусла (**Grad Plato** - частка початкового сусла в 100 мл пива) і становить 0,787 євро на одиницю **Grad Plato** в одному гектолітрі продукту. Для невеликих виробництв (до 200 000 гектолітрів на рік) передбачено застосування понижуючого коефіцієнту до ставки податку, яка варіюється від 56 до 84% в залежності від обсягів виробництва пива. Якщо пиво є безалкогольним (вміст алкоголю менше 0,5% об'єму), то воно не обкладається податком.

Місцеві податки

податок на майно (*Grundsteuer*)

промисловий податок (*Gewerbesteuer*)

різні види податків на використання або дозвіл на використання (наприклад, податок на собак, мисливські збори, податок на розваги тощо).

Промисловий податок

Платниками податку є організації, що діють на території земель та громад і займаються будь-яким видом діяльності, за винятком сільського та лісового господарства, а також особи, що займаються індивідуальною трудовою діяльністю.

Справляння податку здійснюється за федеральної базовою ставкою 3,5% (**Messzahl**), яка коригується на муніципальний коефіцієнт (**Hebesatz**), що зазвичай становить від 200 до 490% залежно від громади. Неоподатковувана сума становить 24 500 євро для індивідуальних підприємців і 5000 євро для організацій.

Об'єктом оподаткування є дохід платника податку, а в якості **податкової бази** використовується оподатковуваний дохід (прибуток), розрахований для цілей оподаткування прибутковим податком (податком на прибуток) і скоригований на певні відрахування і надбавки. До відрахуванню, наприклад, відносяться:

- дивіденди, отримані від німецьких організацій, якщо платник податків володіє не менш ніж 10% статутного капіталу такої організації на початок податкового періоду;

- прибуток від вітчизняних або зарубіжних партнерств;

- 1,2% оподаткованої вартості нерухомого майна і т. д.

Збільшувати податкову базу можуть:

- 50% за постійної заборгованості, тобто заборгованості, яка виникла у зв'язку з організацією, придбанням або розширенням бізнесу;

- виплати іноземним партнерам, які не беруть участь у прийнятті рішень (так званий пасивний партнер, **silent partner**);

- дивіденди та інші аналогічні доходи, віднімаються з оподаткованої бази згідно із Законом "Про податок на прибуток", і т. д.

Пов'язаний з оподаткуванням всіх видів власності і буває двох типів:

1) податок на майно типу "А", яким оподатковуються сільськогосподарські та місцеві організації;

2) податок на майно типу "Б", яким обкладається інша нерухомість.

Від сплати податку звільнені

державні підприємства

релігійні установи

Податок обчислюється у відсотках від оціночної вартості майна і залежить як від виду майна, так і від рішень муніципальних властей.

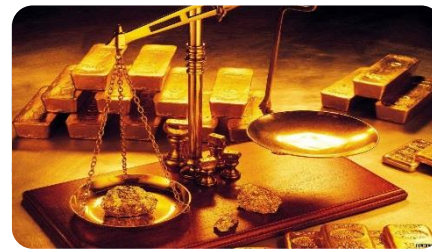
Федеральна базова ставка становить 35%, потім сума податку коригується на муніципальний коефіцієнт від 280 до 600%, таким чином, податкова ставка в підсумку становить від 0,98 до 2,1%.
В середньому податок стягується за загальною ставкою 1,5%.

Сплата податку здійснюється чотирма платежами: 15 лютого, 15 травня, 15 серпня і 15 листопада.

Особливості податкової системи

Самостійність кантонів (територіальних одиниць) у відношенні до податків.

Конкуренція серед кантонів, бо кожен з них самостійно визначає податкові ставки, діючі на його території. Якщо податкові ставки будуть збільшені, тоді відповідно кантон отримає більше грошових коштів, але з іншого боку, завдяки високим ставкам його населення може просто переїхати в більш "дешевий" кантон. Ця конкуренція є ефективним засобом зниження податкових ставок на території усієї Швейцарії.

Узагальнене тлумачення податкових законів.

Тут діють універсальні положення, які дають податковим працівникам можливість самостійно тлумачити податкові закони. Економічні думки по цьому питанню приймаються в першу чергу (попереду юридичних наприклад). Будь-які юридичні конструкції - це улюблений засіб в Швейцарії - стають другорядними, якщо з'являються економічні тлумачення.

Федеральним законом "Про податкової гармонізації" фінансовий суверенітет в Швейцарії обмежується, а з 1 січня 2001 р. цим Законом запроваджено порядок гармонізації законодавства кантонів з федеральним податковим законодавством стосовно прямих податків.

Незважаючи на те, що офіційна назва країни - Швейцарська Конфедерація, за формою державного устрою вона являє собою федерацію.

Проблеми межкантонального подвійного оподаткування вирішуються на основі рішень Федерального Верховного Суду, а також на підставі Федерального закону "Про податкової гармонізації".

За даними за 2010 р., податкові доходи Швейцарії склали 164 216,8 млн швейц. франків, або 157 491,9 млн дол., що еквівалентно 29,8% ВВП. З них надходження від індивідуальних прибуткових податків склали 9,6%; від податків на прибуток - 3,2%; від соціальних внесків - 6,9%; від ПДВ - 3,7%; від акцизів - 1,5%; від інших податків - 4,9%.

- індивідуальний прибутковий податок;

- податок на прибуток;

- ПДВ;

- податок на пасивний дохід;

- державні та митні збори.

Індивідуальний прибутковий податок

На фізичну особу покладається повна податкова відповідальність, якщо платник визнається постійним або тимчасовим податковим резидентом Швейцарії.

Критерієм, який використовується для визначення резидентства є намір платника податків залишитися в країні. Для встановлення цього наміру використовується тест центру життєвих інтересів платника податків.

Тимчасовий резидент - це фізична особа, яка або залишається в Швейцарії не менш ніж на 30 днів для ведення ділової діяльності, або перебуває на території країни (незалежно від причин) не менше 90 днів.

Об'єктом оподаткування є глобальний дохід платника податку - податкового резидента, який ділиться на чотири основні категорії:

- заробітна плата і доходи від професійної та підприємницької діяльності;

- інвестиційний дохід;

- виплати в рамках соціального страхування;

- інші доходи.

Деякі види доходу не підлягають обкладенню податком, зокрема:

проценти за ощадними вкладками (не перевищують установлений ліміт);

доходи від спадкування і дарування;

виплати за договорами майнового страхування (при дотриманні певних умов);

субсидії, отримані з приватних або громадських джерел;

додаткові виплати з пенсійного забезпечення, страхування життя та здоров'я.

Шкала прибуткового податку в Швейцарії (2012)

Податкова база, швейц. франки	Сума податку (від мінімальної і максимальної суми шкали доходів), швейц. франки	Ставка податку на суму, що перевищує нижня межа внутрішньої шкали доходів, %
1	2	3
17 800-31 600	25,41-131,65	0,77
31 700-31 400	132,53-217,90	0,88
41 500-55 200	220,54-582,20	2,64
55 300-72 500	585,17-1096,0	2,97
755 300-895 900	86 859,50-103 028,50	11,5

В стовпці 1 табл. наведена **шкала доходів, до інтервалам якої застосовуються однакові ставки податку.**

При цьому кожен інтервал має і внутрішній поділ (внутрішню шкалу).

Наприклад, перший інтервал починається з 17 800 і закінчується 31 600 швейц. франків. Внутрішній поділ (внутрішня шкала) організовано наступним чином: від 17 800 до 18 000 швейц. франків; від 18 000 до 19 000 швейц. франків; від 19 000 до 20 000 швейц. франків і т. д. (з різним кроком від 200 до 1000 швейц. франків).

Для розрахунку суми податку необхідно не тільки визначити, до якого інтервалу відноситься оподатковувана база платника, але і до якої категорії доходів внутрішньої шкали слід віднести фактично отриману базу.

Наприклад, для доходу в розмірі 17 900 швейц. франків сума податку буде визначатися так: 25,41 швейц. франк плюс 0,77% від 100 швейц. франків (перевищення фактичної бази над нижньою межею внутрішньої шкали: 17 900-17 800 швейц. франків). Разом - 26,18 швейц. франків.

Швейцарія

Фізичні особи, які не є податковими резидентами країни, сплачують податок з доходів, отриманих від джерел у Швейцарії.

До їх звичайним доходів (заробітної плати, іншим аналогічним винагород, підприємницького доходу) застосовуються ті ж ставки, що і для плательщиків-резидентів.

До певних видів інвестиційних доходів (таких як дивіденди, відсотки тощо) застосовується плоска ставка 35%.

Обов'язкові внески на соціальне страхування

Сплачуються в рівній пропорції роботодавцем та працівником.

Обов'язкове соціальне страхування включає в себе

пенсійне страхування

страхування життя і здоров'я

соціальне страхування (на випадок безробіття)

Базою для справляння внесків є валова заробітна плата, ніяких верхніх лімітів (за винятком соціального страхування) не передбачено, таким чином, ставки є пропорційними. Роботодавець одночасно є і податковим агентом, оскільки на нього покладено обов'язок обчислити, утримати та перерахувати до відповідних фондів внески, що сплачуються працівником. Самозайняті (підприємці, особи вільних професій) сплачують внески самостійно, а їх ставки відрізняються від ставок, які застосовуються до найманим працівникам.

Ставки внесків на обов'язкове страхування, %

Вид обов'язкового страхування	Ставка для працівника	Ставка для роботодавця	Загальна ставка (працівник + роботодавець)	Ставка для самозайнятої
Пенсійне страхування	4,2	4,2	8,4	7,8
Страхування життя і здоров'я	0,7	0,7	1,4	1,4
Соціальне страхування (при податкової бази 106 800 швейц. франків і більше внесок не справляється)	1,0	1,0	2,0	
Військова компенсація	0,15	0,15	0,3	0,3
Разом	6,05	6,05	12,1	9,5

Всі працівники старше 24 років, які отримують заробітну плату понад 19 350 швейц. франків, підпадають під вимогу про складання обов'язкового пенсійного плану. Для цілей розрахунку внеску база оподаткування лімітується, а максимальний розмір залежить від річного рівня заробітної плати. Так, для річної заробітної плати до 79 560 швейц. франків максимальним лімітом є 56 355 швейц. франків, понад цієї суми внесок на формування пенсійного плану не нараховується. Ця ж сума є верхньою межею угруповання доходів для цілей визначення бази нарахування внеску. Ставка внеску на формування пенсійного плану є прогресивною і залежить від віку працівника: для працівників у віці від 25 до 34 років вона дорівнює 7%; від 35 до 44 років - 10%; від 45 до 54 років - 15%; від 55 до 65 років - 18%. **Сплачені страхові внески дозволяють зменшувати базу з прибуткового податку (для працівників та самозайнятих) і податку на прибуток (для роботодавців).**

Сплачують всі види організацій, включаючи компанії (акціонерні і з обмеженою відповідальністю), кооперативи, асоціації, фонди (в тому числі трастові, безпосередньо які володіють нерухомим майном).

Партнерства хоча і є платниками багатьох податків (ПДВ, акцизи, мита), для цілей оподаткування податком на прибуток платниками не визнаються. Доходи кожного з партнерів оподатковуються в установленому порядку індивідуальним прибутковим податком.

Об'єктом оподаткування визнається прибуток організації-резидента, отримана незалежно від джерела (за винятком доходів постійного представництва за кордоном). Організації, що не визнаються податковими резидентами для цілей обкладення податком на прибуток, сплачують податок тільки з певних видів доходів, отриманих від джерел у Швейцарії.

Податок на прибуток стягується за **пропорційною ставкою** 8,5% (за винятком дивідендів, відсотків, що виплачуються власникам облігацій, випущених швейцарськими організаціями, та відсотків по банківських депозитах). Податок, що утримується при виплаті дивідендів і відсотків, зазначених вище, стягується за ставкою 35%.

Податковим періодом є календарний або фінансовий рік (якщо він не співпадає з календарним). Сплата федерального податку на прибуток адмініструється на рівні кантонів, тому порядок сплати буде залежати від суб'єкта Конфедерації, в якому зареєстрована організація (або де знаходиться місце її ефективного управління).

Податок на додану вартість

Основний непрямий податок у Швейцарії.

Він **стягується** тільки на федеральному рівні (кантони і місцеві влади не вправі оподатковувати яким-небудь податком на товари і послуги ті операції, які обкладаються федеральним податком).

Платниками ПДВ є організації і фізичні особи, які здійснюють підприємницьку діяльність (індивідуальні підприємці, партнерства, інші самозайняті), оподатковуваний (внутрішній) оборот яких не перевищує 250 000 швейц. франків у рік, або 75 000 швейц. франків на рік за умови, що річна сума податку, що підлягає сплаті (тобто за вирахуванням "вхідного" ПДВ), перевищує 4000 швейц. франків. Особи, які зобов'язані сплачувати митні збори, також сплачують ПДВ при ввезенні товарів на митну територію Швейцарії.

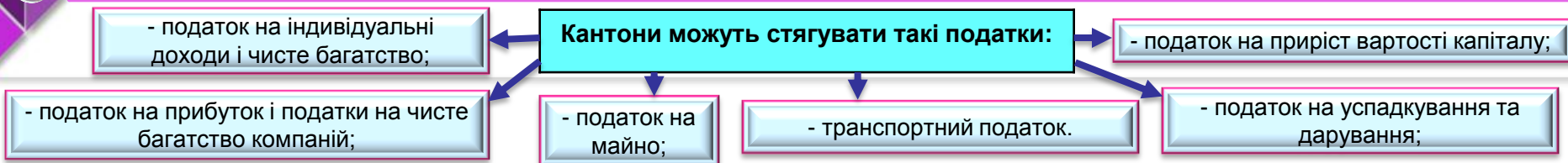
Оподаткуванню підлягає реалізація товарів і послуг для цілей використання (споживання) в Швейцарії, а також імпорт товарів та імпорт послуг на суму, що перевищує 10 000 швейц. франків.

Від оподаткування звільняються операції з реалізації послуг у сфері охорони здоров'я, соціального забезпечення і страхування, освіти, культури; зміна власника майна і довгостроковий лізинг; фінансові операції (банківські операції, купівля-продаж цінних паперів, оплата послуг інших фінансових посередників тощо).

ПДВ стягується за стандартною ставкою 7,6%. Знижені ставки застосовуються відносно оплати готельних послуг (3,6%), реалізації харчових продуктів та напоїв (крім алкоголю), надання медичних послуг, реалізації друкованої продукції (2,4%). Ставка 0% застосовується до експортних операцій.

Крім ПДВ на федеральному рівні справляються різні види мит: на реалізацію майна, продаж цінних паперів, випуск акцій (або інша збільшення статутного капіталу). Розмір цих мит не перевищує 1-3% від вартості переданого майна, а при реалізації цінних паперів - 0,3%.

У Швейцарії, на відміну від інших федеративних держав, **основна частина податків** припадає не на федеральний рівень, а **на рівень кантонів і місцевих органів влади**.
 Влади кантонів мають повноваженнями не тільки по встановленню податків, але і за їх автономного адміністрування. Всі податки (в тому числі федеральні) адмініструються на рівні кантонів.

Податки з доходів

Важливим є статус платника. У тому випадку, якщо платник податку є резидентом одного кантону, але працює в іншому кантоні, можуть виникати проблеми подвійного оподаткування його доходів. Спеціальних правил на цей випадок не існує - кожна конкретна ситуація вирішується індивідуально, рішення даної проблеми знаходиться в компетенції Вищого Суду Швейцарії.

На осіб, які не визнаються податковими резидентами Швейцарії (для цілей оподаткування федеральним податком), покладається обмежений податковий обов'язок по сплаті прибуткового податку кантону:	Оподатковуваний дохід	Від оподаткування звільняються:
- якщо вони отримують дохід на території кантону;	Включаються всі види доходів, що виникли у зв'язку з активною або пасивною діяльністю, в тому числі пенсійні та соціальні виплати, а також доходи від майна.	- майно (майнові права), отримані в спадщину або в дарунок;
- отримано винагороду за управління організацією або її постійним представництвом, розташованим на території кантону;	<i>При цьому кантони мають право обкладати умовно нарахований рентний дохід (тобто орендну плату, яка могла б виникнути, якби платник не проживав у власному житлі, а орендував його), величина якого оцінюється за ринковою вартістю.</i>	- відшкодування по страхуванню майна (відповідає встановленим умовам);
- отримана заробітна плата, пенсія або інші аналогічні доходи від організації, розташованої на території кантону;		- цільові субсидії, отримані від публічних або приватних джерел, і т. д.
- отримані які-небудь соціальні виплати від швейцарських організацій та ін.		
Доходи подружжя оподатковуються спільно.		

Для цілей оподаткування спадкування і дарування **не розрізняються**: до цих операцій застосовується однаковий порядок визначення оподаткованої бази, вирахувань, застосовуються аналогічні ставки. Як правило, кантони встановлюють прогресивну шкалу оподаткування податком на спадкування і дарування, а ефективні ставки (тобто фактичне податкове навантаження) залежать як від вартості майна, так і від ступеня споріднення власника і спадкоємця (обдаровуваного).

Ставки прибуткового податку з урахуванням федерального компоненту для платника податків без дітей і котрий не перебуває у шлюбі, %

Кантон	Ставка податку	Кантон	Ставка податку	Кантон	Ставка податку	Кантон	Ставка податку	Кантон	Ставка податку
Базель-Ланд	40,78	Тургау	33,92	Берн	40,44	Фрібур	34,54	Швіц	23,15
Женева	40,68	Санкт-Галлен	32,62	Цюрих	39,18	Обвальден	22,42	Люцерн	31,19
Вале	34,97	Шаффхаузен	31,88	Базель-Штадт	37,58	Цуг	23,82		

Податок на прибуток

Стягується на рівні кантонів, за останні два десятиліття практично повністю гармонізований з федеральним податком на прибуток. Порядок визначення податкового статусу організації також збігається із загальним правилом - тест місця реєстрації або місця ефективного управління. Порядок, аналогічний федеральному, застосовується щодо формування оподаткованої бази.

Кантони встановлюють власні податкові ставки, до яких пред'являється тільки одну вимогу: для компаній і кооперативів вони повинні бути єдиними.

Податок на чисте багатство

Для фізичних осіб, так і організацій. **Платниками податків** є ті самі особи, що відповідають критеріям платників прибуткового податку або податку на прибуток. При цьому чисте багатство подружжя та неповнолітніх дітей оподатковується спільно.

Базою оподаткування для платників - фізичних осіб є ринкова вартість майна платника податків (за винятком предметів домашнього вжитку).

Організації визначають **податкову базу** як вартість оплаченого капіталу плюс резерви (в тому числі приховані резерви, які не підлягали вирахуванню з бази по податку на прибуток). Також в оподатковану базу будуть включатися кошти, видані в якості позикових коштів, у тому випадку, якщо за правилом недостатньої капіталізації такі засоби визнаються внеском у статутний капітал залежною організацією.

Ставки встановлюються владою кантону без яких-небудь єдиних обмежень. Муніципальна влада має право встановлювати свої ставки податку на чисте багатство у вигляді надбавок до ставок кантонів.

Фіскальний суверенітет дозволяє кантонам визначати податкові повноваження місцевих влад, які поширюються на наступні податки:

- податок на індивідуальні доходи і чисте багатство;
- податок на прибуток і податки на чисте багатство організацій;
- податок на приріст вартості капіталу;
- податок на нерухоме майно;
- податок на успадкування та дарування;
- податки на товари і послуги.

Як правило, місцева влада має право лише встановлювати додаткові ставки до тих, які діють у відношенні перерахованих вище податків у кантоні. Однак у декількох муніципалітетах діють власні закони про місцеві податки.

